

419.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SKARBU

z dnia 24 lipca 1936 r.

o obrocie pieniężnym z zagranicą oraz o obrocie zagranicznymi i krajowymi środkami płatniczymi.

Na podstawie art. 22 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 26 kwietnia 1936 r. w sprawie obrotu pieniężnego z zagranicą oraz obrotu zagranicznymi i krajowymi środkami płatniczymi (Dz. U. R. P. Nr. 32, poz. 249) zarządza się co następuje:

I. Przepisy ogólne.

§ 1. (1) Przedsiębiorstwa bankowe, uprawnione przez Ministra Skarbu do zajmowania się handlem zagranicznymi środkami płatniczymi, otrzymują nazwę banków dewizowych lub agentów dewizowych, zależnie od zakresu udzielonych im uprawnień. Uprawnienia banku lub agenta dewizowego są udzielane indywidualnie w formie pisemnych dekretów.

(2) Uzyskanie uprawnień banku dewizowego pociąga za sobą dla przedsiębiorstwa bankowego obowiązek odprzedawania posiadanych zagranicznych środków płatniczych Bankowi Polskiemu na jego żądanie.

(3) Uprawnienia banku dewizowego, o ile dekret o udzieleniu rzeczonych uprawnień żadnych w tym względzie ograniczeń nie zawiera, obejmują: dokonywanie wszelkich transakcyj zagranicznymi środkami płatniczymi z Bankiem Polskim i z innymi bankami dewizowymi, nieograniczony skup w kraju zagranicznych środków płatniczych, jak również—przy zachowaniu właściwych przepisów niniejszego rozporządzenia — zakup zagranicznych środków płatniczych zagranicą, sprzedaż ich oraz wykonywanie zleceń, wchodzących w zakres obrotu pieniężnego z zagranicą.

(4) Agenci dewizowi są uprawnieni tylko do skupu w kraju pieniędzy zagranicznych z obowiązkiem odprzedazy ich Bankowi Polskiemu lub bankom dewizowym w terminie ustalonym przez Bank Polski.

§ 2. (1) Komisja Dewizowa składa się z przewodniczącego, dwóch członków oraz dwóch zastępców członków. Przewodniczącego oraz jednego członka i jednego zastępcę członka mianuje Minister Skarbu. Prezes Banku Polskiego mianuje jednego członka i jednego zastępcę członka, przy czym członek mianowany przez Prezesa Banku Polskiego jest zastępcą przewodniczącego. W miarę potrzeby zarządzeniami Ministra Skarbu może być powyższa liczba członków i ich zastępców zwiększona, jak również mogą być tworzone ekspozytury Komisji w składzie, ustalonym temiż zarządzeniami.

(2) Szczegółowy zakres działania Komisji Dewizowej, tryb urzędowania oraz charakter jej decy-

zyj określi osobny regulamin, zatwierdzony przez Ministra Skarbu.

(3) We wszystkich przypadkach, w których Komisja Dewizowa jest uprawniona do udzielania zezwoleń na wykonywanie czynności zakazanych lub ograniczonych, zezwolenia rzezzone mogą być przez Komisję udzielane również generalnie zarówno w odniesieniu do pewnej kategorii osób, jak i w odniesieniu do pewnych rodzajów czynności.

II. Kupno i sprzedaż zagranicznych środków płatniczych, walorów i złota oraz przekazywanie pieniędzy zagranicę.

§ 3. Osoby fizyczne i prawne, nie posiadające uprawnień banku lub agenta dewizowego, mogą kupować pieniądze zagraniczne oraz dewizy dla celów i w granicach przewidzianych w rozporządzeniu niniejszem, wyłącznie w bankach dewizowych. Sprzedawać posiadane dewizy mogą te osoby tylko bankom dewizowym, pieniądze zaś zagraniczne — bankom dewizowym lub agentom dewizowym.

§ 4. Do wysokości kwot, dozwolonych do wywozu zagranicę na zasadzie przepisów § 12, bankom dewizowym wolno sprzedawać osobom, do takiego wywozu uprawnionym, pieniądze zagraniczne i dewizy na koszty podróży zagranicę przy zanotowaniu sprzedanej kwoty na paszporcie zagranicznym lub innym dowodzie osobistym, uprawniającym do przekroczenia granicy.

§ 5. Za zgodą Banku Polskiego bankom dewizowym wolno na rachunek własny zamieniać drogą kupna — sprzedaży posiadane zagranicą zagraniczne środki płatnicze na inne środki płatnicze zagraniczne lub krajowe (operacje arbitrażowe).

§ 6. (1) Przekazywanie sum pieniężnych zagranicę jest dozwolone tylko za pośrednictwem banków dewizowych i poczty z zachowaniem przepisów, zawartych w paragrafie niniejszym.

(2) Banki dewizowe mogą przekazywać pieniądze zagranicę bez zezwolenia tylko w kwotach i na warunkach, ustalonych przez Komisję Dewizową.

(3) Przyjmując zlecenie przekazania sumy pieniężnej zagranicę, bank dewizowy jest obowiązany odebrać od zleceniodawcy dokumenty, udowadniające cel przekazu i postąpić z nimi w myśl dyspozycji, udzielonych przez Komisję Dewizową.

(4) Narówni z przekazywaniem sum pieniężnych zagranicę traktuje się sprzedaż dewiz. Sprzedanych przez siebie dewiz banki dewizowe nie mogą wydawać do rąk nabywców, nie posiadających uprawnień banku dewizowego, z wyjątkiem wypadków sprzedaży dewiz na koszty podróży zagranicę na podstawie § 12.

(5) Przekazywanie sum pieniężnych zagranicę za pośrednictwem poczty wymaga zezwolenia Komisji Dewizowej.

§ 7. Stawianie do dyspozycji cudzoziemców wszelkich środków płatniczych oraz uskutecznianie jakichkolwiek wypłat w kraju z polecenia cudzoziemców uważa się za równoznaczne z przekazywaniem sum pieniężnych zagranicę i jest dozwolone tylko za pośrednictwem banków dewizowych z zachowaniem przepisów § 6 ust. (2) i ust. (3). Przepis ten nie dotyczy wypłat z polecenia cudzoziemców z ich rachunków, prowadzonych na zasadzie przepisów § 15.

§ 8. (1) Bankom dewizowym i agentom dewizowym wolno kupować w kraju złoto w postaci sztab oraz monet, zarówno stanowiących w jakimkolwiek kraju ustawowy środek płatniczy, jak i nie mających nigdzie obiegu ustawowego. Sprzedawać posiadane złoto w powyższych postaciach mogą banki i agenci dewizowi wyłącznie Bankowi Polskiemu oraz za jego zezwoleniem na cele przetwórcze.

(2) Wywóz złota zagranicę oraz przywóz jego z zagranicy w postaci monet, sztab, odlewów i przedmiotów, nie posiadających znamion gotowego do użytku wyrobu oraz w stanie nieprzerobionym we wszelkiej postaci — wymaga zezwolenia.

§ 9. Wykonywanie dyspozycji cudzoziemców co do papierów procentowych i dywidendowych oraz kuponów od takich papierów, złożonych przez nich na przechowanie u osób fizycznych i prawnych, mających miejsce zamieszkania lub siedzibę w kraju — jest bez zezwolenia zabronione.

III. Wysyłanie zagranicę środków płatniczych, walorów i książeczek oszczędnościowych za pośrednictwem poczty.

§ 10. (1) Wysyłanie pocztą zagranicę krajowych i zagranicznych środków płatniczych, papierów procentowych i dywidendowych, kuponów od takich papierów oraz książeczek oszczędnościowych jest dozwolone tylko za zezwoleniem Komisji Dewizowej w listach (paczkach) wartościowych i polecanych, nadawanych na pocztę do wysłania w stanie otwartym.

(2) Banki dewizowe mogą bez specjalnego zezwolenia wysyłać pocztą zagranicę zagraniczne środki płatnicze, a w ramach generalnych lub specjalnych zezwoleń Komisji Dewizowej także krajowe środki płatnicze, papiery procentowe i dywidendowe, kupony od takich papierów oraz książeczki oszczędnościowe — bez obowiązku okazywania zawartości takich przesyłek przy nadawaniu ich na pocztę.

§ 11. (1) Weksle i czeki, wysyłane zagranicę na podstawie generalnego lub specjalnego zezwolenia

Komisji Dewizowej, powinny być przed wysłaniem opatrzone przez bank dewizowy przewidzianą w zezwoleniu na wysłanie adnotacją, pod którą umieścić należy stempel firmowy banku.

(2) Przepis ustępu (1) nie ma zastosowania do zwracanych zagranicę weksli i czeków, które były nadesłane do kraju w celu zainkasowania.

IV. Wywóz zagranicę środków płatniczych, walorów i książeczek oszczędnościowych.

§ 12. (1) Wywóz zagranicę krajowych i zagranicznych środków płatniczych jest dozwolony bez specjalnego zezwolenia do wysokości równowartości 200 zł na każdą osobę, legitymującą się osobnym paszportem zagranicznym, lub na jeden paszport zagraniczny. Jeżeli osoba, wyjeżdżająca zagranicę, posiada w paszporcie wizę, uprawniającą do wielokrotnego przejścia granicy, wówczas nie może ona wywieźć w ciągu jednego miesiąca kalendarzowego więcej jak równowartość 200 zł. Zasady powyższe nie mają zastosowania w wypadkach, kiedy Komisja Dewizowa ustanowiła normy odrębne, określające zarówno rodzaje, jak i wysokość kwoty środków płatniczych, dozwolonych do wywozu bez specjalnego zezwolenia przy wyjeździe do określonych krajów.

(2) Osoby, przekraczające granicę na podstawie przepustek granicznych, kart cyrkulacyjnych i t. p., mają prawo przenieść każdorazowo zagranicę sumę, odpowiadającą równowartości 10 zł.

(3) Osoby uprawnione do przekroczenia granicy na podstawie legitymacji członkowskich związków turystycznych mają prawo przenieść każdorazowo zagranicę sumę, odpowiadającą równowartości 50 zł, łącznie jednak w ciągu miesiąca kalendarzowego nie więcej jak równowartość 100 zł.

(4) Z uprawnień przewidzianych w ustępach poprzedzających mogą korzystać tylko osoby fizyczne, nie będące cudzoziemcami, jeżeli przekraczają granicę w miejscach do tego przeznaczonych i zgłaszają całkowitą wywożoną kwotę środków płatniczych organom celnym lub granicznej kontroli skarbowej, pełniącym służbę w miejscach do przekraczania granicy przeznaczonych.

(5) Do wywozu środków płatniczych na kwoty wyższe, niż dozwolone na podstawie ustępów (1), (2) i (3), jak również do wywozu papierów procentowych i dywidendowych, kuponów od takich papierów oraz książeczek oszczędnościowych jest wymagane zezwolenie Komisji Dewizowej. Osoba fizyczna, nie będąca cudzoziemcem, o ile posiada takie zezwolenie, może jednocześnie wywieźć oprócz środków płatniczych, walorów i książeczek oszczędnościowych wymienionych w zezwoleniu, również kwotę dozwoloną do wywozu w myśl ustępów (1), (2) i (3), jeżeli w zezwoleniu inaczej nie zastrzeżono.

(6) Przy udzielaniu przez Komisję Dewizową zezwoleń na wywóz zagranicę weksli i czeków, stosuje się analogicznie przepis § 11 ust. (1).

(7) Osoby, przekraczające granicę, są obowiązane zgłosić organom celnym, a na granicy polsko-gdańskiej granicznej kontroli skarbowej: przy wyjeździe z kraju — całkowitą kwotę wywożonych środków płatniczych, jak również złota, papierów procentowych i dywidendowych, kuponów od takich papierów oraz książeczek oszczędnościowych, a przy wyjeździe do kraju — złota, papierów procentowych i dywidendowych oraz kuponów od takich papierów przywożonych do Polski.

§ 13. Cudzoziemiec może wywieźć bez specjalnego zezwolenia środki płatnicze i książeczki oszczędnościowe zgłoszone przy wjeździe do Polski i uwidocznione na imiennym zaświadczeniu właściwego urzędu celnego lub placówek granicznej kontroli skarbowej, stwierdzającym poprzedni przywóz tych wartości do kraju. Zaświadczenie takie w terminie czteromiesięcznym od daty jego wystawienia uprawnia do wywozu tych samych wartości, na które opiewa, przez wszystkie urzędy celne, a na granicy polsko-gdańskiej przez wszystkie placówki granicznej kontroli skarbowej.

V. Obrót z zagranicą walutą polską.

§ 14. (1) Cudzoziemcy mogą posiadać rachunki tylko w bankach dewizowych oraz za zezwoleniem w innych instytucjach. Rachunki cudzoziemców noszą nazwę rachunków zagranicznych i mogą być: 1) wolne, 2) zablokowane i 3) inne o specjalnym charakterze na warunkach określonych przez Komisję Dewizową (specjalne). Prowadzenie tych rachunków w walucie obcej jest bez zezwolenia Komisji Dewizowej zabronione.

(2) Przepis ustępu poprzedzającego nie dotyczy rachunków, jakie inne osoby fizyczne i prawne w kraju prowadzą dla cudzoziemców, z którymi mają rozliczenia pieniężne z obrotów towarowych lub innych tytułów. Prowadzenie tych rachunków nie uwalnia od obowiązku uzyskania wymaganego zezwolenia na same czynności, będące treścią księgowania jak wpłaty, wypłaty, przelewy, przeliczenia i t. p. Księgowanie nie może prowadzić do kompensaty należności wzajemnych, jeżeli na ich skompensowanie nie uzyskano zezwolenia.

§ 15. Obroty na zagranicznych rachunkach wolnych mogą się odbywać tylko zgodnie z następującymi przepisami:

- a) wpłaty osób fizycznych i prawnych, mających miejsce zamieszkania lub siedzibę w kraju, powinny być traktowane narówni z przekazywaniem sum pieniężnych zagranicę i mogą być przyjmowane tylko z zachowaniem przepisów § 6 ust. (2) i ust. (3);
- b) wpłaty cudzoziemców (przesyłki banknotów z zagranicy) wymagają zezwolenia;

- c) kredytowanie równowartością zagranicznych środków płatniczych nabytych zagranicą od posiadacza rachunku (§ 17), jest dozwolone;
- d) kredytowanie z tytułu inkasa nadesłanego z zagranicy weksłu lub czeku jest dozwolone, o ile uprawnienie to wynika z adnotacji umieszczonej na weksłu lub czeku zgodnie z § 11 ust. (1); w braku takiej adnotacji zakretywanie rachunku z powyższego tytułu jest dopuszczalne wyłącznie za zezwoleniem;
- e) w granicach znajdującego się na rachunku pokrycia są dozwolone wypłaty na rzecz osób, mających miejsce zamieszkania lub siedzibę w kraju, oraz przelewy na inne rachunki zagraniczne wolne, prowadzone w tej samej lub innej instytucji;
- f) kupno dewiz na ciężar rachunku wymaga zezwolenia Komisji Dewizowej.

§ 16. Wpłaty na rzecz cudzoziemców nie odpowiadające przepisom § 15 mogą być przez banki dewizowe przyjmowane wyłącznie na rachunki zagraniczne zablokowane, z których wszelka dyspozycja wymaga zezwolenia, chyba że na warunkach określonych przez Komisję Dewizową jest dozwolone przyjęcie ich na rachunek zagraniczny specjalny.

§ 17. (1) Sprzedaż zagranicę wypłat na Polskę w jakiegokolwiek bądź formie jest dozwolona tylko Bankowi Polskiemu i za jego zgodą bankom dewizowym.

(2) Przez pojęcie sprzedaży zagranicę wypłaty na Polskę rozumie się zarówno efektywną wypłatę w złotych z polecenia cudzoziemca, jak i wszelkie postawienie sumy pieniężnej w walucie polskiej do dyspozycji cudzoziemca w zamian za otrzymaną od niego do dyspozycji zagranicą równowartość w walucie zagranicznej.

§ 18. Zapłata w walucie polskiej długu osobie trzeciej z polecenia wierzyciela — cudzoziemca jest bez zezwolenia zabroniona. Zakaz ten nie dotyczy wypłat z polecenia cudzoziemców z ich rachunków, prowadzonych na zasadzie § 15.

VI. Obowiązek zaofiarowania należności zagranicznych.

§ 19. (1) Eksporterzy są obowiązani zaofiarować do skupu Bankowi Polskiemu lub bankowi dewizowemu bezzwłocznie po otrzymaniu całkowitą należność, przypadającą im za sprzedane zagranicę towary bądź zaliczkę otrzymaną na poczet tej należności, podług kursu odnośnej dewizy w dniu wypłaty lub wykazać się otrzymaniem tej należności z rachunku zagranicznego wolnego.

(2) Eksporterzy są obowiązani — na żądanie — do składania Bankowi Polskiemu sprawozdań, które powinny obejmować rodzaj i cenę jednostkową towarów, sprzedanych przez eksporterów zagranicę, sumy należności zagranicznych za te towary oraz stwierdzenie, kiedy i jakiemu bankowi dewizowemu rzeczony należności zostały lub zostaną zaofiarowane do skupu.

(3) Bankowi Polskiemu służy prawo rewidowania ksiąg eksporterów celem stwierdzenia, czy eksporterzy wywiązali się z obowiązków, ustanowionych w paragrafie niniejszym.

§ 20. Przepis § 19 ust. (1) odnosi się w równej mierze do należności, przypadających za sprzedane lub zastawione zagranicą wszelkie papiery procentowe i dywidendowe oraz za kupony od tych papierów.

§ 21. Uzyskane od cudzoziemców kredyty oraz udzielona poręka za spłatę takich kredytów podlegają zgłoszeniu w Banku Polskim w terminie dni 7 od dnia uzyskania kredytu lub udzielenia poręki.

VII. Wykonanie rozporządzenia i nadzór nad wykonaniem.

§ 22. Nadzór nad wykonaniem przepisów rozporządzenia niniejszego sprawują wyznaczone przez Ministra Skarbu władze, urzędy i instytucje. W stosunku do banków i agentów dewizowych nadzór sprawuje Bank Polski — niezależnie od powierzenia nadzoru innym władzom, bankom i instytucjom.

§ 23. Przedsiębiorstwa bankowe są obowiązane stosować się do instrukcji, wydawanych w ramach rozporządzenia niniejszego przez Komisję Dewizową i Bank Polski. Przedsiębiorstwa te są obowiązane na każde żądanie Komisji Dewizowej, Banku Polskiego oraz władz, urzędów i instytucji, przewidzianych w § 22, dostarczyć wszelkich danych, wyjaśnień i wykazów, odnoszących się do transakcji zagranicznymi środkami płatniczymi oraz obrotu pieniężnego z zagranicą.

§ 24. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 sierpnia 1936 r. Równocześnie traci moc obowiązującą rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 26 kwietnia 1936 r. o obrocie pieniężnym z zagranicą oraz o obrocie zagranicznymi i krajowymi środkami płatniczymi (Dz. U. R. P. Nr. 32, poz. 250) oraz § 1 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 14 maja 1936 r. o obowiązku zgłoszenia i zaofiarowania do skupu należności za sprzedane zagranicę towary (Dz. U. R. P. Nr. 39, poz. 296).

Minister Skarbu: *E. Kwiatkowski*